



Jarosław Wąsowicz

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Wydział Ekonomii
Katedra Analiz i Prognozowania Rynku Pracy
jaroslaw.wasowicz@ue.katowice.pl

PRODUKTYWNOŚĆ PRACY I KOSZTY PRACY JAKO DETERMINANTY CHŁONNOŚCI ZATRUDNIENIOWEJ WZROSTU GOSPODARCZEGO W UNII EUROPEJSKIEJ

Streszczenie: W artykule uwagę skoncentrowano na badaniu zależności pomiędzy wzrostem gospodarczym, zmianami popytu na pracę, produktywnością pracy i kosztami pracy w krajach Unii Europejskiej. Do grupy krajów, w których niskie stopy wzrostu gospodarczego (0,2%-0,6%) spowodowały wyraźne wzrosty zatrudnienia, należą w szczególności: Luksemburg, Wielka Brytania, Niemcy, Austria. Przyrosty całkowitych kosztów pracy w krajach transformujących swoje gospodarki są istotnie większe od przyrostów wydajności pracy. Dekompozycja kosztów pracy wskazuje, że koszty płacowe miały większy wpływ na całkowite koszty pracy niż klin podatkowy.

Słowa kluczowe: wzrost gospodarczy, popyt na pracę, produktywność pracy, koszty pracy.

Wprowadzenie

Niniejszy artykuł jest rezultatem drugiego i jednocześnie rozszerzonego etapu badań empirycznych autora, zapoczątkowanych w 2012 r., obejmujących zagadnienie chłonności zatrudnieniowej wzrostu gospodarczego w krajach, które w 2004 r. przystąpiły do Unii Europejskiej [Wąsowicz, 2012, s. 71-80]. Teoretyczne aspekty mechanizmów determinujących chłonność zatrudnieniową wzrostu gospodarczego zostały omówione w opublikowanej pierwszej części badań autora [Wąsowicz, 2012, s. 71-80]. Zakres podmiotowy badań podjętych w 2012 r. został rozszerzony o grupę pozostałych krajów UE. Zakres przedmiotowy rozszerzono o elementy produktywności pracy i wybrane zagadnienia dotyczące kosztów pracy, w tym także syntetyczny wskaźnik ochrony zatrudnienia (*Employment Pro-*

tection Legislation, EPL). W rezultacie uwagę skoncentrowano na relacjach pomiędzy tymi zmiennymi.

Mając świadomość, że pewien próg tempa wzrostu gospodarczego jest kluczową determinantą pozytywnych tendencji we współczesnych gospodarkach, mogącą przyczynić się do powstawania miejsc pracy i skrócenia okresu trwania bezrobocia, głównym celem badań jest rozpoznanie kształtowania się czterech głównych wielkości ekonomicznych: wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, wydajności pracy i kosztów pracy w krajach UE. Podjęty problem badawczy pozwolił na ustalenie charakteru wzrostu gospodarczego. Zamierzeniem badawczym autora była także identyfikacja potencjalnego zróżnicowania relacji pomiędzy tymi zmiennymi w badanej grupie gospodarek, z uwzględnieniem kierunku i skali ich zmian, przeprowadzona na podstawie analizy ilościowej i jakościowej problemu.

Realizacja tak sformułowanego celu badań wymagała podjęcia próby odpowiedzi na następujące pytania badawcze:

1. Jak kształtowały się poziom i zmiany zatrudnienia oraz wydajności pracy przy danej dynamice PKB w analizowanym okresie w krajach UE-25?
2. Czy we wszystkich krajach UE objętych analizą związek pomiędzy przyrostami PKB i zmianami zatrudnienia jest jednokierunkowy?
3. Czy kraje posiadające relatywnie małą restrykcyjność ochrony zatrudnienia odnotowują względnie stabilne poziomy zatrudnienia w okresie kryzysu?

W pierwszej części pracy podjęto rozważania dotyczące związku pomiędzy dynamiką wzrostu gospodarczego i zmianami poziomu zatrudnienia w gospodarkach narodowych krajów członkowskich UE. Problemy z dostępnością porównywalnych danych statystycznych sprawiły, że konieczne było zmniejszenie liczby badanych krajów o Grecję i Rumunię. Zestawienie jednolitych szeregów czasowych uwzględniających te dwa kraje nie było możliwe. Przedmiotem analiz są reakcje zmian zatrudnienia w poszczególnych krajach członkowskich na impuls w postaci wzrostu gospodarczego. Badania umożliwiły weryfikację hipotezy odnoszącej się do kwestii zmian zatrudnienia w okresie obejmującym zarówno dobrą sytuację makroekonomiczną, jak i recesję. W drugiej części pracy uwagę skoncentrowano na dwóch wybranych determinantach chłonności zatrudnieniowej wzrostu gospodarczego, tj. produktywności pracy i kosztach pracy.

Celem artykułu jest weryfikacja empiryczna związku pomiędzy zmianami tempa wzrostu gospodarczego i zmianami wielkości zatrudnienia poprzez oszacowanie dynamicznych reakcji zatrudnienia na zmiany realnego PKB w krajach UE oraz identyfikacja znaczenia wydajności pracy i kosztów pracy w chłonności zatrudnieniowej wzrostu gospodarczego.

Wyjaśnienie związku pomiędzy zmianami tempa wzrostu gospodarczego i zmianami wielkości zatrudnienia może nastąpić w szczególności poprzez konstrukcję dynamicznych reakcji zatrudnienia na zmiany realnego PKB, będących syntetycznym rezultatem oszacowanych modeli wektorowej autoregresji (VAR). W badaniu wykorzystano kwartalne dane statystyczne (36 obserwacji) pozbawione sezonowości, skorygowane o liczbę dni roboczych w poszczególnych krajach, pochodzące z okresu: I kwartał 2004-IV kwartał 2012 [www 1]. Braki w zakresie porównywalnych danych statystycznych spowodowały, że Grecję i Rumunię wykluczono z modelowania zależności (kraje te zostały uwzględnione w dalszych etapach analizy na tyle, na ile uzasadniła to dostępność ich danych).

Dążąc do wyjaśnienia statystycznej relacji pomiędzy tempem wzrostu gospodarczego i zmianami poziomu zatrudnienia, analizie poddano materiał empiryczny, który pozwoli zweryfikować hipotezę badawczą odnoszącą się do dynamicznej reakcji zatrudnienia na zmiany tempa realnego PKB w badanej grupie krajów UE. Oczekuje się, że we wszystkich krajach poddanych analizie reakcje zmian zatrudnienia na wprowadzone do modelu zaburzenie w postaci wzrostu PKB o jedno odchylenie standardowe będą dodatnie.

1. Dynamiczne reakcje zatrudnienia na zmiany wzrostu gospodarczego

Długość przyjętego okresu badawczego w pracy jest podporządkowana głównemu zamierzeniu badawczemu, sprowadzającemu się do identyfikacji związku pomiędzy wzrostem gospodarczym i zatrudnieniem w 25 gospodarkach narodowych UE. Szacowanie modeli VAR wymaga zastosowania szeregów czasowych zestawionych z przyrostów określonych zmiennych. W rezultacie szereg czasowy zmiennych rozpoczyna się *de facto* od pierwszego kwartału 2005 r.¹ Cały okres badawczy obejmuje lata, w których we wszystkich badanych gospodarkach występowały zarówno pozytywne efekty makroekonomiczne (w niektórych efekty przed- i poakcesyjne), jak i negatywne skutki globalnego spowolnienia gospodarczego.

W badaniu wykorzystano modele wektorowej autoregresji (VAR). Zredukowana postać modelu VAR jest następująca:

$$Y_t = A_0 D_t + \sum_{k=1}^k A_k Y_{t-k} + \varepsilon_t,$$

gdzie:

$Y_t = [Y_{t1}, Y_{t2}, \dots, Y_{tk}]^T$ – wektor zmiennych endogenicznych,

¹ Dla przyrostów rocznych.

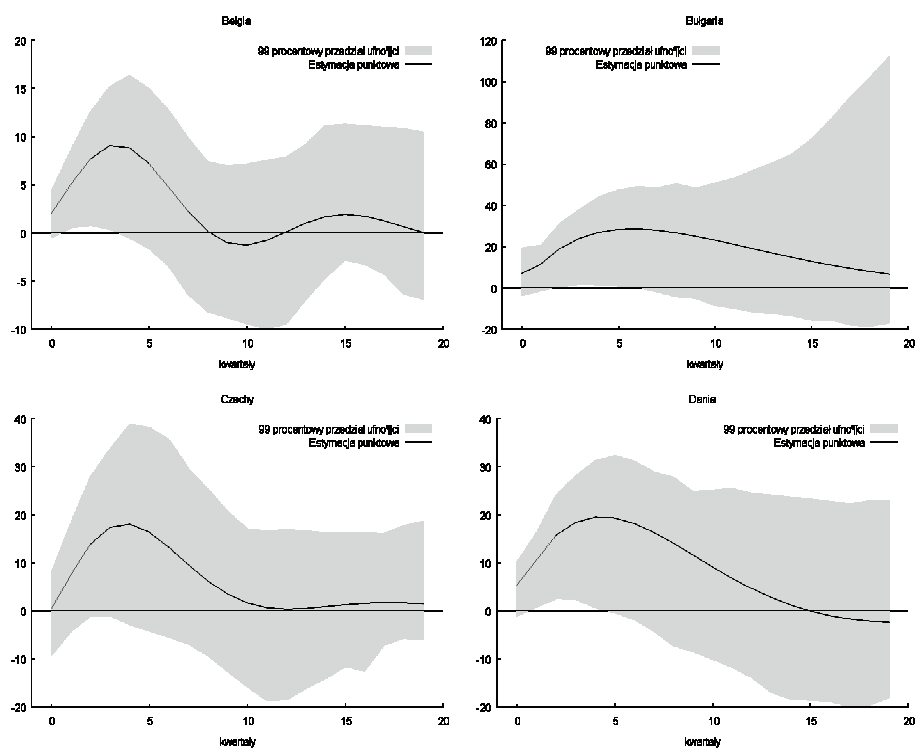
A_0 – macierz parametrów przy zmiennych deterministycznych,

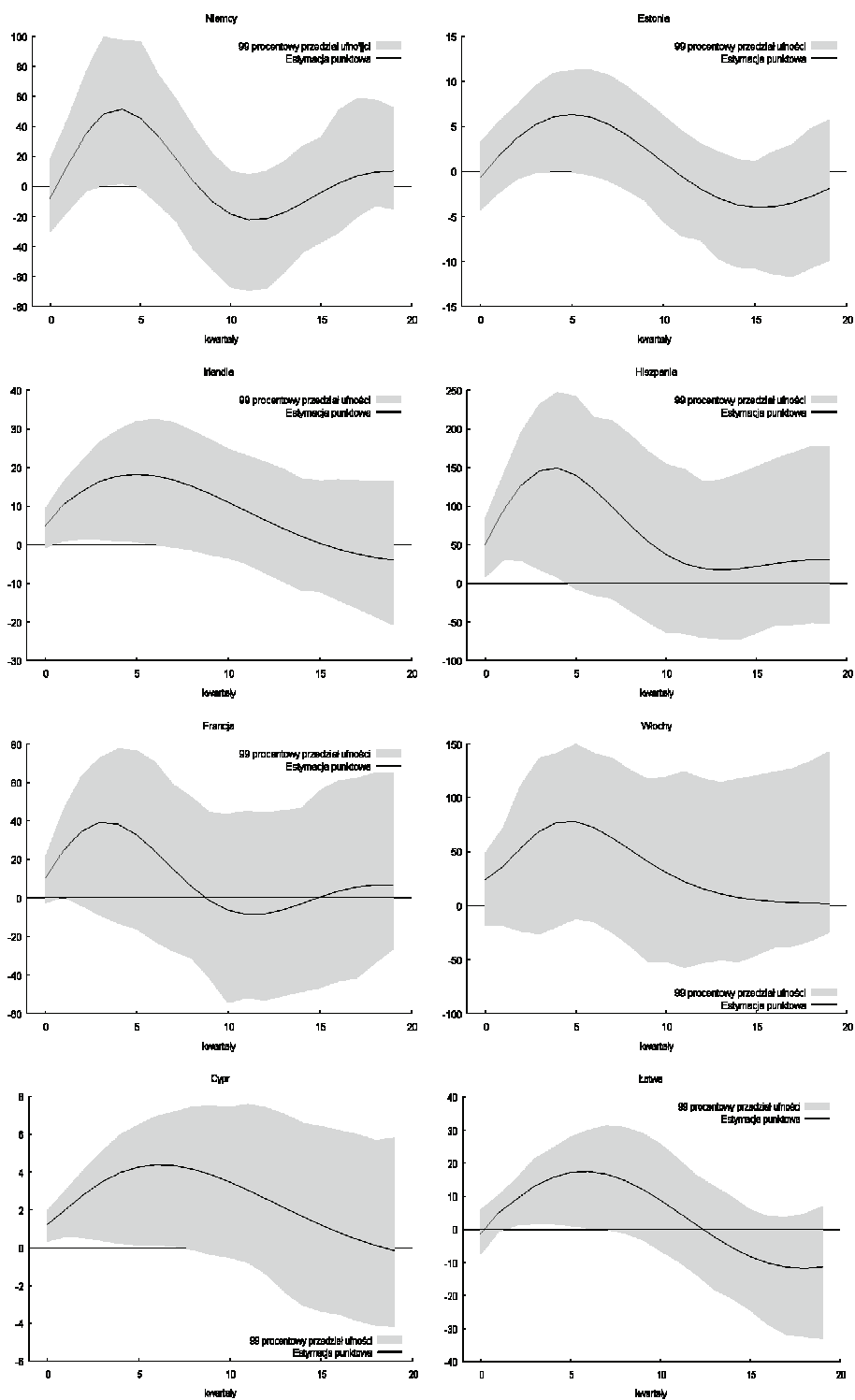
D_t – wektor zmiennych deterministycznych (trend, stała),

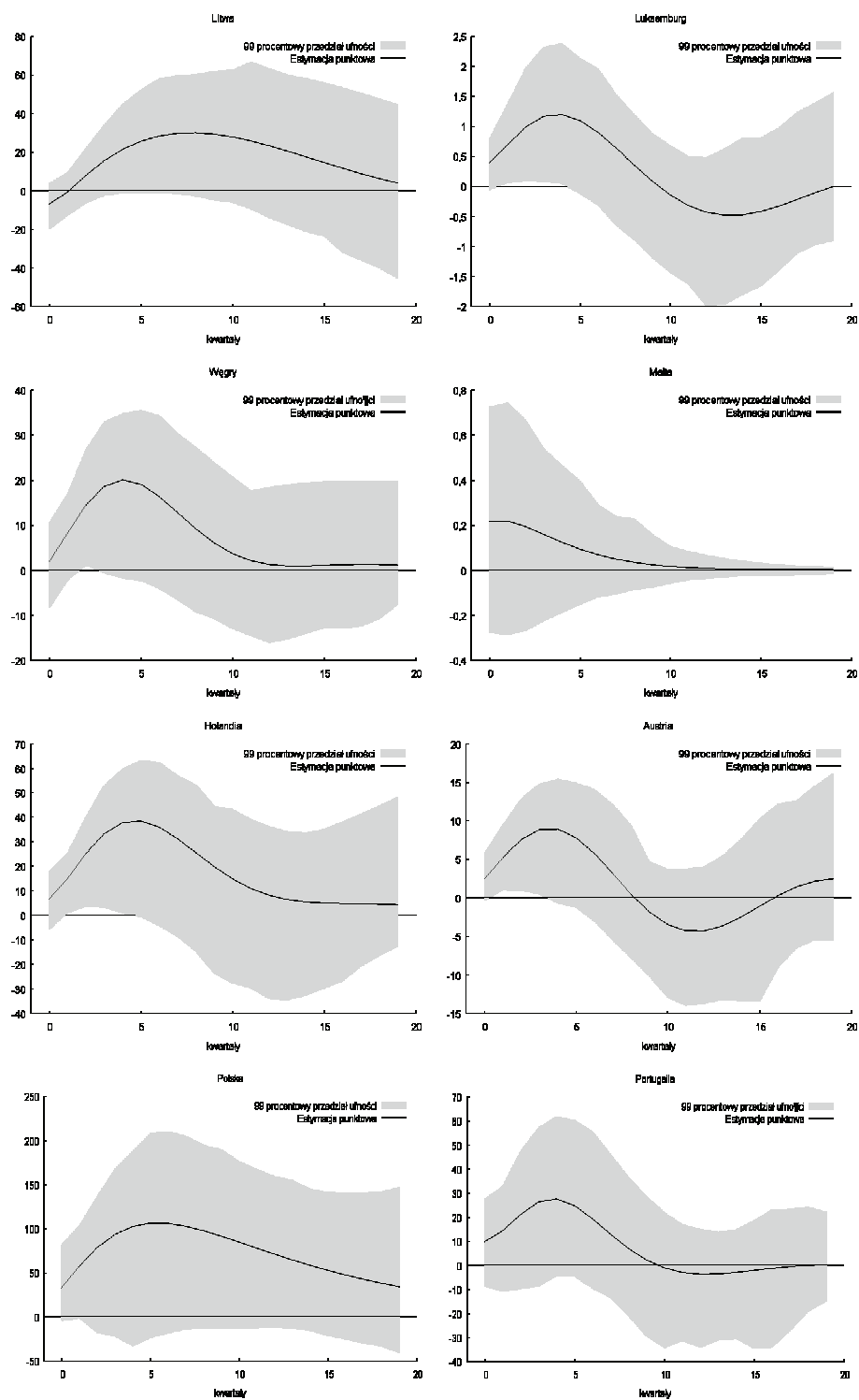
A_k – macierz parametrów przy k -tych opóźnionych zmiennych endogenicznych,

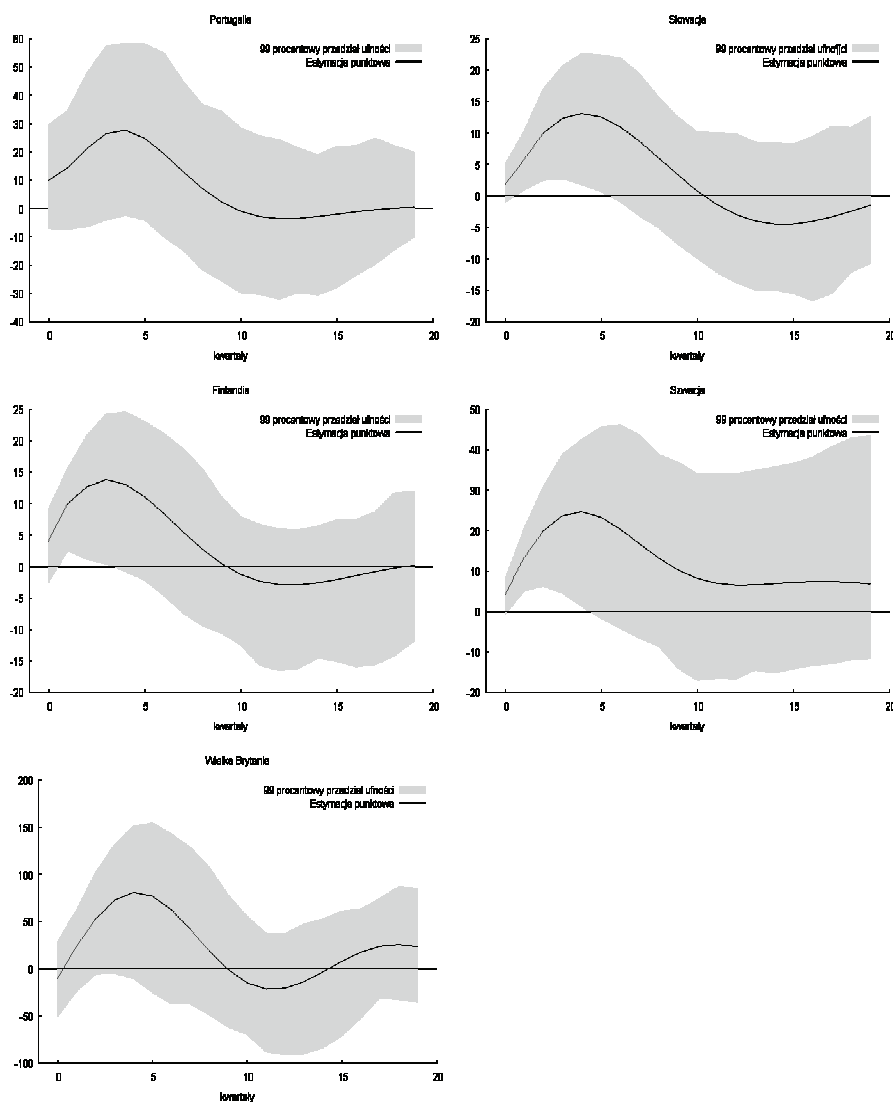
ε_t – wektor składników losowych.

Modele VAR oraz pochodzące z nich dynamiczne reakcje zmian zatrudnienia na zaburzenie tempa wzrostu PKB dla grupy badanych krajów estymowano w oparciu o szeregi różnic sezonowych obydwu zmiennych. Do oceny stopnia integracji szeregów czasowych wykorzystano test *ADF*. Wygładzone przy pomocy średnich ruchomych szeregi PKB i zatrudnienia są szeregami zintegrowanymi stopnia drugiego $I(2)$. Modele i funkcje odpowiedzi impulsowych w badanej grupie krajów uwzględniają dwa opóźnienia czasowe.









Rys. 1. Funkcje odpowiedzi impulsowych zatrudnienia na wzrost realnego PKB w krajach UE w okresie I kwartał 2004-IV kwartał 2012 (wszystkie funkcje pochodzą z procesu VAR drugiego rzędu).

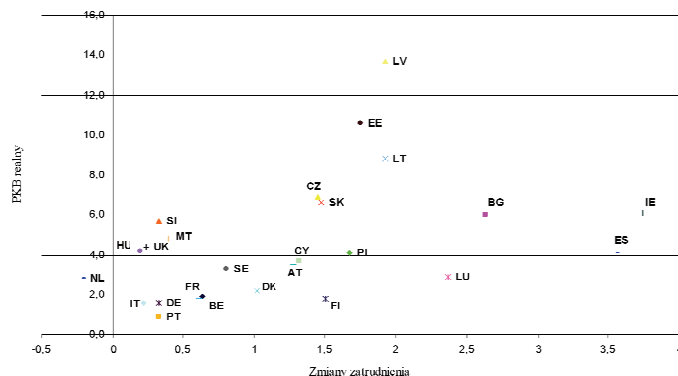
Źródło: Oszacowanie na podstawie danych [www 1].

Na rys. 1 przedstawiono oszacowane na podstawie modelu VAR drugiego rzędu reakcje zmian zatrudnienia na wprowadzony do modelu impuls w postaci wzrostu realnego PKB o jedno odchylenie standardowe rozkładu przyrostów tej zmiennej. W dłuższej perspektywie, obejmującej zarówno okres poprzedzający recesję, jak i okres niewielkiego ożywienia w Europie, we wszystkich badanych krajach wzrost gospodarczy przyczyniał się do wzrostu zatrudnienia. Świadczą

o tym dynamiczne reakcje poziomów zatrudnienia na przyrosty PKB w ujęciu realnym (patrz rys. 1). W większości badanych krajów maksimum reakcji zatrudnienia pojawiało się w czwartym lub piątym kwartale po wprowadzeniu impulsu. W badanej grupie krajów UE występują istotne rozbieżności w tempach wzrostu gospodarczego niepowodującego spadku zatrudnienia, a także w reakcjach poziomu zatrudnienia w warunkach negatywnego szoku ekonomicznego (por. rys. 2, 3).

2. Znaczenie produktywności pracy i kosztów pracy w chłonności zatrudnieniowej wzrostu gospodarczego

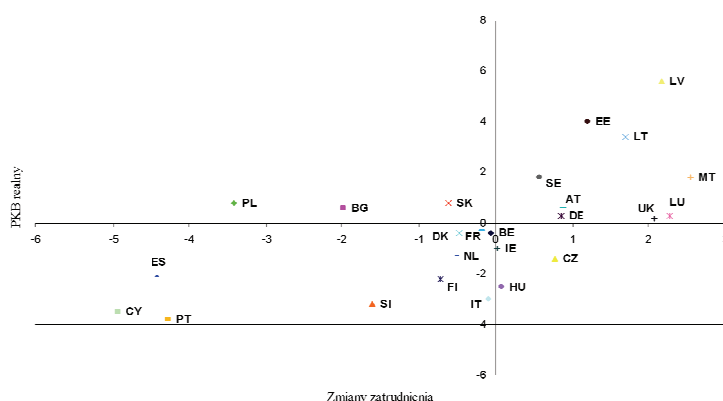
Z danych wynika, że w grupie badanych krajów istnieją istotne różnice pomiędzy osiąganymi przez nie zmianami zatrudnienia przy danych tempach wzrostu gospodarczego (patrz rys. 2, 3). Szczególne różnice są widoczne, gdy zestawimy dane za 2005 i 2012 r. (eksponujące sytuację w okresie względnie dobrej koniunktury i po ujawnieniu się skutków negatywnego szoku popytowego). Polska gospodarka w IV kwartale 2005 r. uzyskała ponad 1,5-procentowy wzrost zatrudnienia w warunkach wzrostu gospodarczego na poziomie ok. 4%. Dla porównania, Estonia osiągnęła podobny w stosunku do Polski wzrost zatrudnienia przy rocznym tempie PKB na poziomie ok. 10,5%. Cechą charakterystyczną wszystkich republik nadbałtyckich (Litwa, Łotwa, Estonia) były przeciętne (w badanej grupie) przyrosty zatrudnienia w warunkach bardzo wysokich stóp wzrostu gospodarczego (patrz rys. 2, 3). Do grupy krajów, które w 2005 r. osiągnęły niskie wzrosty zatrudnienia w warunkach relatywnie wysokich stóp wzrostu gospodarczego, można zaliczyć Słowenię, Maltę, Wielką Brytanię, Węgry. Wymienione powyżej kraje osiągały wzrost gospodarczy głównie poprzez wzrost wydajności pracy. Największy wzrost zatrudnienia w 2005 r. uzyskała Irlandia.



Rys. 2. PKB i zmiany zatrudnienia w 25 krajach UE (IV kwartał 2005 r.)

Źródło: Oszacowanie na podstawie danych: [www 1].

Cechą charakterystyczną wszystkich republik nadbałtyckich jest fakt, że wraz z ożywieniem gospodarczym, po fazie głębokiej recesji², odnotowały istotne wzrosty zatrudnienia (patrz rys. 3). Należy podkreślić, że kraje te odnotowały największe spadki PKB w całej badanej grupie krajów UE. Do grupy krajów, w których niskie stopy wzrostu gospodarczego (od 0,2% do 0,6%) powodowały wyraźne wzrosty zatrudnienia, należą w szczególności: Luksemburg, Wielka Brytania, Niemcy, Austria. Jedną z głównych przyczyn tej zależności jest relatywnie wysoki poziom produktywności pracy w tych krajach (wzrost produkcji globalnej w fazie ożywienia gospodarczego jest osiągany poprzez przyrost zatrudnienia), co zostało wyeksponowane w dalszej części artykułu. Na tle wskazanych krajów sytuacja w polskiej gospodarce w okresie ożywienia gospodarczego ukształtowała się niekorzystnie. Wzrost gospodarczy nieprzekraczający 1% przyczynił się do spadku zatrudnienia o prawie 3,5%. Jednocześnie należy podkreślić, że Polska znalazła się w grupie krajów (razem z Bułgarią i Słowacją), które w warunkach dodatniej dynamiki wzrostu PKB osiągnęły spadki zatrudnienia. Z danych wynika, że najdłużej wychodzą z recesji takie kraje jak Portugalia, Cypr i Hiszpania. Ich zła sytuacja makroekonomiczna przyczyniła się do największych, w badanej grupie krajów, spadków zatrudnienia (patrz rys. 3).



Rys. 3. PKB i zmiany zatrudnienia w 25 krajach UE (IV kwartał 2012 r.)

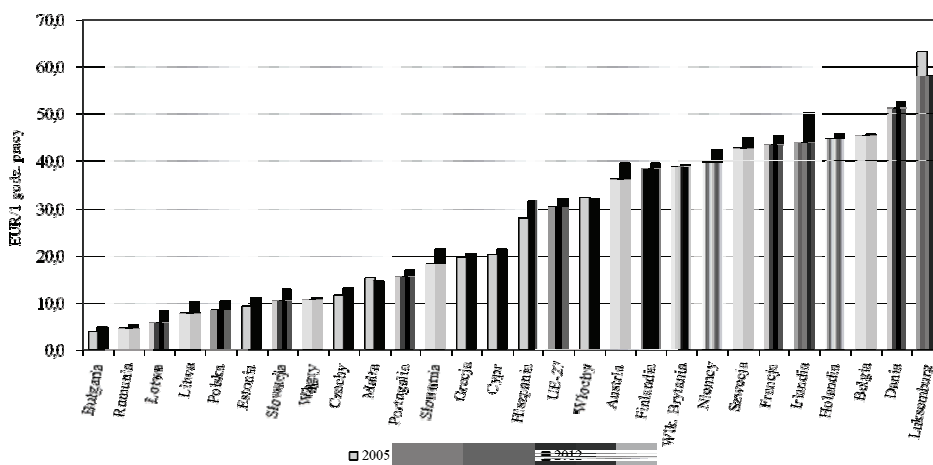
Źródło: Oszacowanie na podstawie danych: [www 1].

Analiza danych wskazuje, że w okresie dekonunktury (w szczególności w latach 2008-2009) Luksemburg, Niemcy, Austria i Malta wyróżniły się spośród krajów UE najbardziej stabilnym poziomem zatrudnienia. Poszukując wyjaśnienia tej sytuacji, powinno się uwzględnić relacje pomiędzy poziomem i dynamiką: go-

² W 2009 r. spadek PKB w tych krajach ukształtował się na poziomie 14,4%-18,8%.

dzinowych kosztów pracy (kosztów płacowych i klina podatkowego) i produktywności pracy. Dane pochodzące z czasu przed i po rozszerzeniu Unii w 2004 r. wskazują, że dynamika wzrostu godzinowych kosztów pracy w przemyśle i usługach (z wykluczeniem usług administracji publicznej i komunalnych, działalności gospodarstw domowych) była najmniejsza w tych krajach UE, które miały relatywnie wysoki początkowy ich poziom. Do tej grupy należą w szczególności Luksemburg, Niemcy, Austria i Malta.

Godzinowe koszty pracy w przemyśle i usługach wzrosły istotnie w tych krajach, w których ich początkowy poziom był niski w porównaniu ze średnią unijną. Do tej grupy należą kraje transformujące swoje gospodarki: Łotwa (193%), Rumunia (141%), Słowacja (132%), Czechy (131%), Węgry (127%), Polska (67%), Bułgaria (55%) [www 1]. Proces wzrostu produktywności pracy i płacowych kosztów pracy w krajach transformacji jest symptomem zachodzącej w nich konwergencji.



Rys. 4. Produktywność pracy w krajach UE w latach 2005 i 2012 (euro/1h).

Źródło: [www 1].

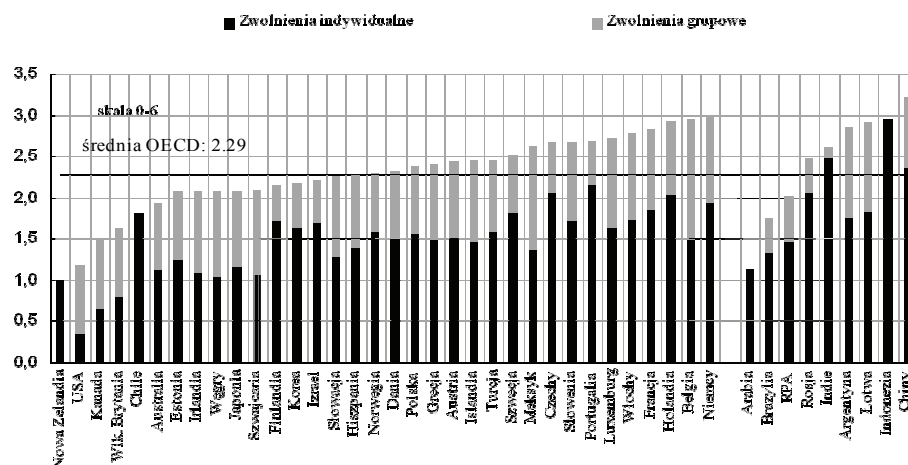
Dekompozycja dynamiki całkowitych kosztów pracy w krajach UE upoważnia do wyodrębnienia co najmniej czterech kategorii krajów eksponujących dysproporcje pomiędzy poszczególnymi ich składowymi. Pierwsza kategoria obejmuje kraje, w których tempo wzrostu płac było większe niż tempo wzrostu całkowitych kosztów pracy (Rumunia, Polska, Słowenia, Węgry, Łotwa, Bułgaria, Czechy). Drugą kategorię stanowią kraje, w których płace rosły wolniej niż całkowite koszty pracy (Holandia, Słowacja, Malta, Litwa). Trzecią kategorię charakteryzuje spadek całkowitych kosztów pracy i kosztów płacowych. Do kategorii tej należy Wielka Brytania. Czwartą kategorię tworzą kraje charaktery-

zujące się relatywnie największą stabilnością zatrudnienia w okresie dekonunktury (Niemcy, Luksemburg, Austria, Belgia). Wydaje się, że okolicznością wyjaśniającą tę stabilność zatrudnienia jest brak istotnych dysproporcji pomiędzy wzrostami całkowitych kosztów pracy i kosztów płacowych [www 1].

Kraje o relatywnie wysokim poziomie produktywności pracy charakteryzują się także niską jej dynamiką (Belgia, Holandia, Dania, Wielka Brytania, Niemcy) lub ujemną dynamiką (Luksemburg). W krajach transformujących swoje gospodarki narodowe, posiadających niski poziom produktywności pracy (w relacji do średniej w UE), obserwuje się relatywnie duże jej przyrosty. Skala wzrostu produktywności w tych krajach w latach 2005-2012 kształtowała się w przedziale od 10% do 40%: na Łotwie 39%, na Litwie 34%, w Polsce 24%, w Słowacji 23%, w Estonii 22%, w Bułgarii 20%, w Rumunii 17% (patrz rys. 4). Jednocześnie należy podkreślić, że największe spadki zatrudnienia w warunkach negatywnego szoku ekonomicznego pojawiły się w krajach o największej dynamice płacowych kosztów pracy i produktywności pracy.

Wzrost wydajności pracy w krajach transformacji i doganianie pod tym względem krajów rozwiniętych w tempie większym niż wzrost całkowitych kosztów pracy może spowodować obniżenie się granic bezzatrudnieniowego wzrostu gospodarczego i tym samym poprawienie się reaktywności zatrudnienia na wzrost PKB.

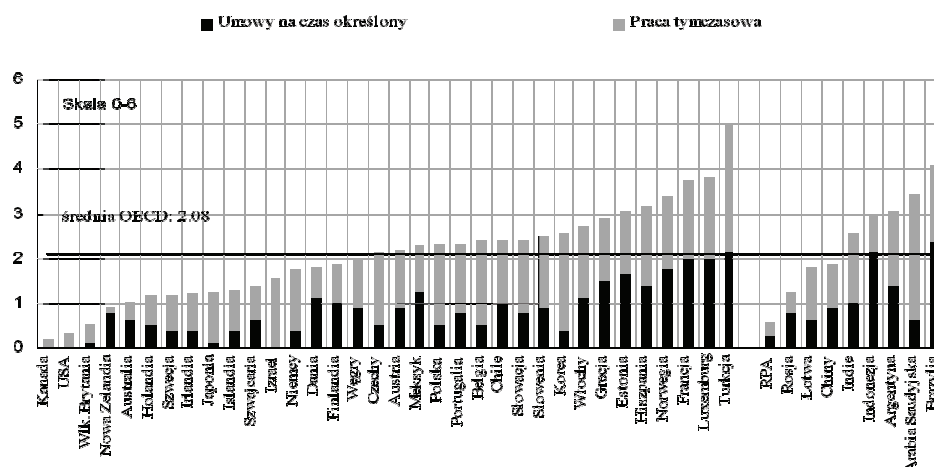
Analiza relacji pomiędzy wzrostem gospodarczym, kosztami pracy i popytem na pracę w krajach OECD pokazuje, że w warunkach konwergencji płac i potencjalnych wzrostów wydajności pracy w krajach transformacji gospodarczej może rozwinąć się tendencja zastępowania pracowników mniej wykwalifikowanych, o niższej wydajności pracy, pracownikami lepiej wykwalifikowanymi, zapewniającymi wyższą wydajność [Góra i in., 2006, s. 7-8; Czyżewski, 2004, s. 41-47; Kotlorz, 2004, s. 30-49]. W rezultacie, w skali makroekonomicznej, tworzenie nowych miejsc pracy przy jednoczesnej likwidacji istniejących miejsc pracy zajmowanych przez pracowników o niższych kwalifikacjach może *de facto* prowadzić do spadku poziomu zatrudnienia.



Uwaga: Dane dla krajów OECD i Łotwy odnoszą się do 2013 r., a w przypadku pozostałych krajów do 2012 r. Na rysunku przedstawiono wkład wskaźnika ochrony zatrudnionych w ramach stosunku pracy przed zwolnieniami indywidualnymi (EPR) oraz dodatkowych przepisów dotyczących zwolnień grupowych (EPRC) do syntetycznego wskaźnika ochrony przed zwolnieniami.

Rys 5. Ochrona pracowników etatowych przed indywidualnymi i zbiorowymi zwolnieniami (2013 r.).

Źródło: [OECD Employment Protection Database, 2013].



Uwaga: Dane dla krajów OECD i Łotwy odnoszą się do 2013 r., a w przypadku pozostałych krajów do 2012 r. Rysunek przedstawia wkład wskaźników regulacji standardowych umów na czas określony (EPFTC) i regulacji pracy tymczasowej (EPTWA) do wskaźnika regulacji umów czasowych.

Rys. 6. Ochrona prawna umów na czas określony i pracy tymczasowej (2013 r.).

Źródło: [OECD Employment Protection Database, 2013].

Obliczane i publikowane przez OECD indeksy restrykcyjności ochrony zatrudnienia w krajach członkowskich, kandydujących i współpracujących nie pozwalają na jednoznaczną weryfikację relacji pomiędzy prawną ochroną miejsc pracy a chłonnością zatrudnieniową wzrostu gospodarczego w wybranych krajach UE. Częstkowe indeksy ochrony miejsc pracy, zarówno w przypadku stosunku pracy, jak i elastycznych form zatrudnienia wskazują, że istnieją kraje posiadające relatywnie wysoki stopień restrykcyjności ochrony pracowników przed zwolnieniami indywidualnymi i jednocześnie charakteryzujące się względnie stabilnym poziomem zatrudnienia w okresie spowolnienia gospodarczego (Niemcy, Luksemburg, Austria, Belgia).

W grupie wybranych krajów transformujących swoje gospodarki (patrz rys. 5, 6)³ istnieją zarówno takie, które potwierdzają tezę o występowaniu negatywnej zależności pomiędzy stopniem ochrony miejsc pracy i stabilnością zatrudnienia w okresie spowolnienia gospodarczego (Polska), jak i takie, które jej zaprzeczają (Słowacja, Węgry). Węgry i Słowacja charakteryzują się podobną do Polski ogólną restrykcyjnością ochrony zatrudnienia, a w okresie dekonunktury odnotowały o wiele mniejsze od Polski spadki zatrudnienia.

Wydaje się, że Łotwa jest przykładem kraju należącego do UE, w którym istotnie zróżnicowano stopień deregulacji poszczególnych form zatrudnienia. Z jednej strony Łotwa posiada zbliżony do Polski stopień ochrony przed zwolnieniami, ale też mniejszą ochronę prawną umów na czas określony i pracy tymczasowej (poniżej średniej dla krajów OECD). Jednocześnie po okresie spowolnienia gospodarczego Łotwa osiągnęła istotny wzrost zatrudnienia w gospodarce narodowej.

Podsumowanie

Analiza materiału empirycznego umożliwiła sformułowanie kilku wniosków odnoszących się do problemu badawczego:

- w warunkach zmniejszającego się dystansu pomiędzy tempem wzrostu i poziomem wydajności pracy w nowych krajach członkowskich i średnią w UE, przy jednoczesnej konwergencji płac, mogą obniżyć się granice wzrostu bez-zatrudnieniowego w nowych krajach członkowskich,
- kraje o najniższej produktywności pracy i o największych jej przyrostach (Słowacja, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Rumunia, Bułgaria, Polska) cha-

³ Zestawione na rys. 5, 6 dane dotyczące ochrony zatrudnienia są publikowane jedynie dla krajów aspirujących i należących do OECD, a także współpracujących z OECD. W rezultacie dysponujemy ograniczonymi możliwościami porównywania danych w grupie krajów UE wchodzących w zakres podmiotowy analizy w niniejszej pracy.

- rakteryzują się największymi przyrostami kosztów pracy (płaca oraz klin podatkowy opłacany przez pracodawcę),
- przyrosty całkowitych kosztów pracy w krajach transformujących swoje gospodarki są istotnie większe od przyrostów wydajności pracy. Dekompozycja całkowitych kosztów pracy wskazuje, że na ich dynamikę w większym stopniu składają się koszty płacowe,
 - do grupy krajów, w których niskie stopy wzrostu gospodarczego (0,2%-0,6%) uruchamiały wyraźne wzrosty zatrudnienia, należą w szczególności: Luksemburg, Wielka Brytania, Niemcy, Austria,
 - ogólna ochrona osób pracujących w badanych krajach nie jest czynnikiem istotnym i decydującym o stabilności poziomu zatrudnienia.

Dalsze badania empiryczne powinny zmierzać do wyjaśnienia, dlaczego w większości nowych krajów członkowskich UE postępująca deregulacja umów zawieranych na rynku pracy nie przyczynia się do oczekiwanych skutków w postaci istotnych przyrostów zatrudnienia.

Literatura

- Czyżewski A.B. (2003), *Wpływ zwiększenia elastyczności rynku pracy na tworzenie nowych miejsc pracy* [w:] A. Noga (red.), *Jak tworzyć w Polsce nowe miejsca pracy*, PWE, Warszawa.
- Góra M., Radziwiłł A., Sowa A., Walewski M. (2006), *Tax Wedge and Skills: Case of Poland in International Perspective*, CASE Reports, No. 64, Warsaw.
- Kotlorz D. (2004), *Przeobrażenia struktur zatrudnienia w Polsce w okresie transformacji. Wybrane problemy*, Wydawnictwo Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej w Katowicach, Katowice.
- OECD Employment Protection Database (2013).
- Wąsowicz J. (2012), *Intensywność zatrudnieniowa wzrostu gospodarczego w nowych krajach członkowskich UE-10 w latach 2003-2011* [w:] D. Kotlorz (red.), *Narodowe rynki pracy w procesie integracji europejskiej*, „Studia Ekonomiczne” nr 112, UE, Katowice.

[www 1] <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

[www 2] www.oecd.org.

**LABOUR PRODUCTIVITY AND LABOUR COSTS AS A DETERMINANTS
OF THE EMPLOYMENT INTENSITY OF ECONOMIC GROWTH
IN THE EUROPEAN UNION**

Summary: In this paper, focuses on EU member countries, we investigated the relationship between the variables – real GDP growth rate, changes in labour demand, labour productivity and labour costs. The group of countries where low rates of economic growth (0.2%-0.6%) resulted in significant increases in employment are, in particular Luxembourg, the United Kingdom, Germany, Austria. Increase of total labor costs in transition economies are significantly higher than growth in labour productivity. Decomposition of labor costs indicates that wage and salaries costs have a greater impact on total labour costs than the tax wedge.

Keywords: economic growth, labour demand, labour productivity, labour cost.